

ЕКОЛОГІЗАЦІЯ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

проф. Карпіщенко О.І.
Сумський державний університет (Україна)

Для подолання негативних тенденцій у розвитку АПК, швидшого вирішення продовольчої проблеми потрібно мати комплексну програму екологізації сільськогосподарського виробництва та переробної промисловості, яка б включала дві підпрограми: 1) екологізація сільського господарства; 2) прискорений розвиток виробничо-сбутової сфери АПК (інфраструктура та переробна промисловість).

Найважливішим напрямком у розв'язанні задачі сталого розвитку сільського господарства є забезпечення простого і розширеного відтворення природної родючості ґрунтів. Шляхи реалізації цього напрямку потрібно передбачати при розробленні підпрограми екологізації сільського господарства. До них відносяться перш за все боротьба з ерозією кислих ґрунтів, мінімізація техногенного впливу на ґрунти, ґрунтозахисні технології, біологічні методи захисту рослин, оптимальні сівозміни, чисті пари і т. ін. Ці заходи з покращення якості ґрунтів є «м'якими», вони не вносять різких змін в екологічний баланс агроєкосистем, а, навпаки, сприяють підвищенню родючості ґрунтів. Ці заходи повинні користуватися пріоритетом по відношенню до «глибоких» меліорацій, широкому використанню хімічних засобів виробництва – мінеральних добрив і пестицидів, використанню потужної техніки з великим навантаженням на ґрунт.

В цілому темпи деградації ґрунтів, зниження родючості зараз значно випереджають темпи проведення екологічних заходів. Форсування здійснення природоохоронних і природопокращуючих заходів дозволяє поряд з екологічним ефектом отримати значну економічну вигоду. Так, капітальні вкладення в боротьбу з ерозією ґрунтів характеризуються високою економічною ефективністю. Проведення в повному обсязі протиерозійних заходів дає можливість збільшити виробництво продукції рослинництва майже на третину.

Поряд з високою еколого-економічною ефективністю, екологізація сільського господарства дає і величезний соціальний ефект. Це проявляється перш за все в покращенні здоров'я населення в результаті зпростання споживання біологічно чистої сільськогосподарської продукції, зменшення забруднення водних і земельних ресурсів, повітряного басейну.

Друга складова програми екологізації АПК – підпрограма прискореного розвитку виробничо-сбутової сфери, здійснення якої дозволяє покращити використання і ліквідувати втрати сільськогосподарської сировини. Прискорення розвитку інфраструктури (дороги, сховища, торгівля тощо) і переробних галузей промисловості (харчової, легкої) має важливе значення для стабілізації екологічної ситуації і вирішення продовольчої проблеми.

Карпіщенко, О.І. Екологізація сільського господарства [Текст] / О.І. Карпіщенко // Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 6-8 травня 2014 р.: у 2-х т. / За заг. ред.: О.В. Прокопенко, О.В. Люльова. - Суми : СумДУ, 2014. - Т.1. - С. 147-148.